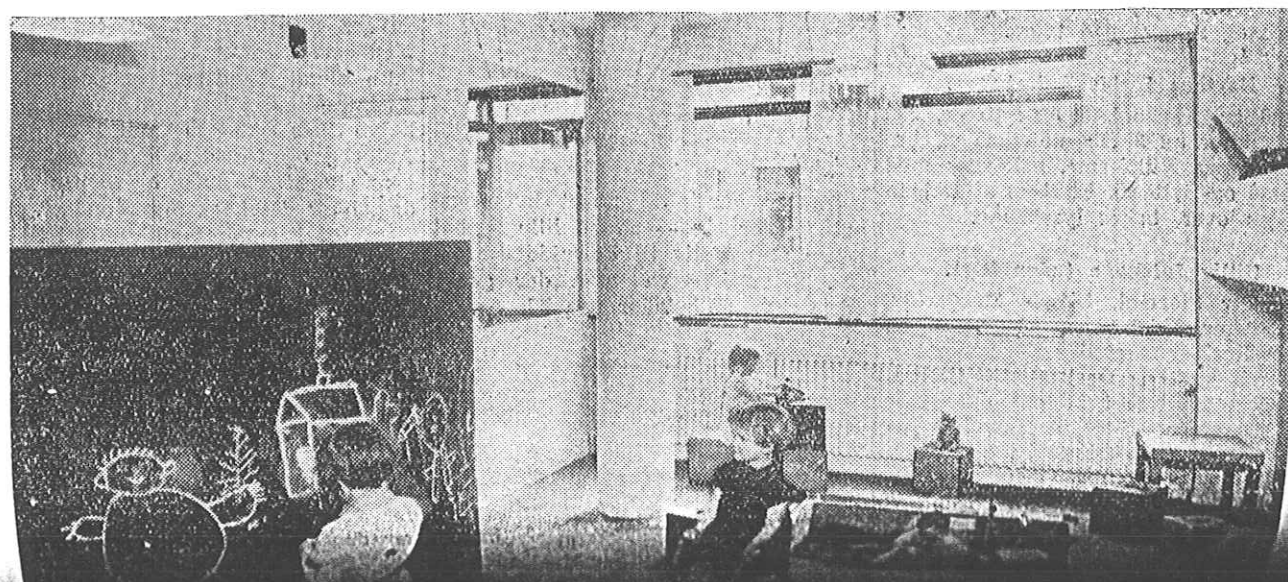
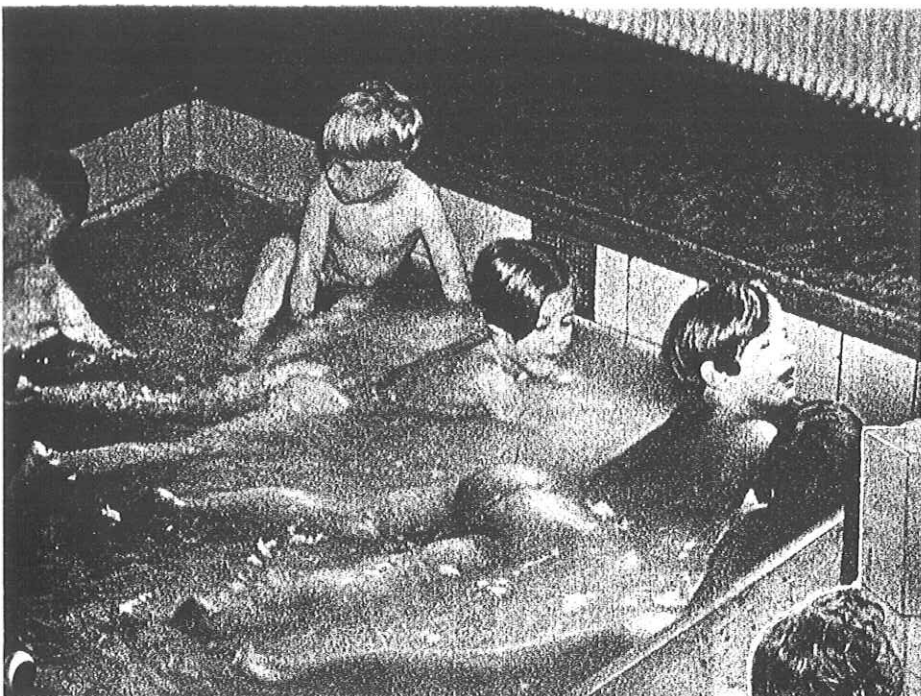

Centralkøkkenets Udlevering. Læg Mærke til Prislisten til højre.

anstalter för barn här hemma i Sverige. Om någon fruktar att allt det myckna teoretiska vetandet möjligen skulle skymma bort det väsentliga, kärleken till barnen, så avlivas varje misstanke, när man hör fröken Bratt spontant utbrista: Själv skulle jag vilja bli mamma till tio barn, för jag älskar barn.

Så ingen behöver betvivla att fröken Bratt är i sitt esse, när man ser henne i kretsen av verksamma små, bytingar och som den ledande själen för den grupp unga flickor från olika platser i landet, som här genomgå kurser i barnpsykologi och barnuppfostran. Förutom fröken Bratt, som i första hand svarar för den praktiska och teoretiska handledningen, står som medverkande vid undervisningen doktor Gunnar Brander, som föreläser i medicinsk psykologi, samt fru Greta Lundberg-Tjellström, barnavdelningens första föreståndarinna, som har ämnet uppfostringsproblem på sitt program. Detta är en av de få utbildningsanstalter i vårt land, där man bygger på en individuell handledning av de små med blick för att barnet är en psyko-fysisk enhet, d. v. s. har en själ olik de vuxnas och lika ömtålig och i behov av vård som droppen.

Någon har en smula vanvördigt skämtligt kallat kollektivhuset för huset, som har restaurang med mathiss, sopnedkast, tvättnedkast och — barnnedkast. Faktum är att kollektivhusets mammor och pappor inte bara kunna trycka på en knapp för att få matbrickan upphissad från köket till den egna lilla funktionsvåningen och att det är tip top på alla sätt med bekvämligheterna, de kunna också när de på morgonen väckas iväg, var och en till sitt yrke, lämna sina telningar till husets barnavdelning och de hela dagen få rusta och leka med sina leksaker. Skulle mamma bli tvungen resa på några dagar eller veckor kan hon helt och hållet inackordera barnen, och hon kan göra det så mycket tryggare som

I Kollektivhusets badbassäng få småtingarna plaska omkring av hjärtans lust.

T. h.: Byggklotsarna ge fritt utlopp åt pojkarnas verksamhetslust.

Bilden å vidstående sida: En sagostund för de minsta.

de små stå under vederbörlig kontroll av den kände barnläkaren dr Owe Naglo. I mån av utrymme mottagas även andra barn än kollektivhusets. Förr tog man emot ströbarn för lek och vård pr timme, om så önskades. För att undvika onödiga infektionsrisker har man emellertid slutat upp med detta ströbarnssystem och tar inte gärna emot barn för kortare perioder än några veckor. D. v. s. småtingarna bo hemma men komma hel- eller halvdag för att leka. Allt som allt räknar man med ett dussintal barn pr dag, de flesta barn till intellektuell arbetande föräldrar.

Ett präktigt utrymme, enkla, oömma lek-saker, sandlåda, en stege att klättra på, som går nästan upp till taket, i stil med repstegarna i en vanlig gymnastiksal, en bassäng, som kan vattenfyllas för lekar och plaskning, se där några av arrangemangen för småherrs-kapets trevnad.

För att ett barn skall utvecklas sunt och naturligt måste det få leva ut hela sin aktivitet, sin förmåga till initiativ, sin livslust. Men härvidlag hämmas barnen allt för ofta av trångboddheten i de moderna hemmen. Är det att undra på att många mammor beklaga sig över att deras barn äro så fruktansvärt »odygdiga», när kanske böcker, prydnadssaker, blomsterkrukor, allt, står inom räckhåll för de små. Men

vad är nu egentligen det som man så ofta — och alldeles felaktigt — kallar obygd? Ingenting annat än ett uttryck för barnets nyfikenhet på livet och omgivningen.

Orden stygg och snäll borde aldrig få förekomma, när det gäller barn, säger fröken Bratt, det är uttryck, som ofta skapats fram av den vuxna människans bekvämlighet. Lillan är inte stygg för att hon river ner mammans finaste kristallvas och skrattar när den klirrar mot golvet, det är mamma som varit oförståndig och givit lillan en olämplig miljö, och Pelle är inte en snäll liten gosse för att han sitter vackert stilla och bygger ett hus av sina klotsar, han är strängt taget varken snäll eller stygg, han har helt enkelt glädje av att han bygger huset. Ett barn, som är lyckligt nog att på ett sunt sätt få utveckla sin aktivitet, blir genom detta vad vi litet slentrianmässigt kalla ett snällt barn. Det är med andra ord ett barn, tillfredsställt med sig själv och sin omgivning. Och det är denna sunda trivsel vi måste sträva efter att i görligaste mån ge barnet, och härvidlag kunna barnkamrar och barnavdelningar i den stil vi ha här bli ett värdefullt komplement till barnets fostran. Det idealiska anser jag vara, säger fröken Bratt, en bra mamma halva dagen och en bra barnavdelning den andra hal-

tvätt. Om det verkligen blir lidande på, att man slipper alla dessa tråkiga detaljer, som annars alltid hänger efter människor med begränsande inkomster. Är det inte i stället gamla vanföreställningar som försöker inbilla oss, att vi för evigt måste koppla ihop tråkiga vardagsbestyr med vårt familjeliv!

Ställer sig nu den nya bostadsformen synnerligen ekonomisk för våningsägarna? Ja, man anser att det på den punkten är ganska tillfredsställande. När man kan få ett ordinarie, ljusst rum med balkong, kokvrå och badrum för 600 kronor om året, då får man inte klaga. Isynnerhet som en hel del förmåner indirekt är inberäknade i detta. Exempelvis tillgång till tjänstepersonalen för endast självkostnadspris, etc. Utrymmena är små, det kan man inte neka till. De flesta känner sig belåtna i alla fall, man behöver nämligen inte så stora utrymmen, när den husliga

bördan är praktiskt taget avlastad. Och vi konstaterar att kollektivhuset på det stora hela taget i praktiken fungerar fullt ut så bra som man vågat hoppas. Man kan bara förvåna sig över att det endast finns ett enda i Stockholm och inget alls i de andra större städerna, när intresset för saken är så stort som det verkligen är. Redan vid invigningen av detta första kunde man räkna in 350 ansökningar för nästa bygge. Och ändå vet man ännu inte, om det över huvud taget skall bli något »nästa». Men runt omkring oss finns det bostadshus med dryga hyror och trista vardagsförhållanden, som man kanske knotar över ibland, men som man ändå finner sig i. Vi får i alla fall hoppas, att det inte dröjer allt för länge innan arkitekt Markelius kan resa ännu ett par kollektiva betonghus för människor med små inkomster, som längtar efter en bättre levnadsstandard.

Svea Lindstrand.

När man är så här liten, då är plaskdammen ett stort hav. Förresten är det här havet lämpat för olika bravader. Man kan också i en handvändning vräka ner alla barnavdelningens leksaker i havet, när tant Greta vänder ryggen till ett ögonblick. Det är många små våta teddybjörnar, som får pysslas om sedan, så att de inte får snuva och kommer upp på det tråkiga isoleringsrummet.

